РІК IV. Почта оплачена гуртом ЛЬВІВ, 7. ГРУДНЯ 1930. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 48.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС

Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм.:
„ПРАВДА“
Львів. вул. Кльоновича ч. 8. II. пов.
Телефон 4-48.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю: Річно 12 зол.
Піврічно 6 зол.
Чвертьрічно 3 зол.
Місячно 1 зол.
За кордоном: Річно 2 ам. дол. або їх рівновартість.
Поодин. число коштує 20 сот.

ЕПИСКОПСЬКА ВІЗИТАЦІЯ В БРАЗИЛІЇ

Преосв. Константин Богачевський назначений Апостольським Візитатором не тільки українських церков у Бразилії й Аргентині, але також церков усіх східних обрядів, сирійського, меронітського, мелхітського і т. д. Висше згадані церкви мають свої парохії в Сао Паольо, в Ріо де Жанейро і в північних провінціях Бразилії. Навіть у далекому Сеара у Форталєзі є мелхітська парохія. Також у ті дуже далекі околиці поїде Преосв. Константин. Церкви инших обрядів звизитує Преосв. Константин аж по візитації в Аргентині. Українці в Аргентині мешкають у провінції Місіонес та околицях столиці Аргентини Буенос Айрес.

НОВЕ ГР.-КАТ. ЕПИСКОПСТВО В РОМУНІЇ

В Ромунії є коло 2 міліонів греко-католиків, між ними багато Українців на Буковині та в тій частині Підкарпаття, котра припала від Угорщини Ромунії (т. зв. Мармарощина). Тепер для тих греко-католиків затвердив св. Отець епископом о. Стефана Сабо з Сатмару. Замісць двох епископів у Дадьвароді буде один в Надвбані. Це епископство має 239 парохій, з того в 39 парохіях урядовою мовою буде українська.

НОВЕ ЧУДО В ЛЮРДІ

Сими днями привезено до Люрду швайцарську дівчину Ліду Лішер, смертельно недужу на туберкульозу легенів, жолудка і хребетного стрижня. Всі лікарі віщували, що за кілька днів помре. Після щирої молитви і купелі в чудотворній воді дівчина цілком виздоровіла. Доси записано 4.500 випадків виздоровлення хорих, що молилися до Матери Божої в Люрді та купалися в люрдській воді.

КОЛИ БУДЕ НОВИЙ УРЯД

На довірочній нараді марш. Пілсудский заявив, що подасться до димісії з цілим кабінетом. Причина цего кроку це стан здоровля і перемучення, які не позваляють йому працювати стільки, як сего вимагає уряд премієра. Про свою постанову повідомив уже президента Річипосполитої, котрий на премієра вибрав полк. Славка. Теперішний уряд подасться до димісії, щойно тоді, коли п. Славек сформує новий кабінет. (ПАТ).

Автобусова катастрофа у Львові

Оноді у Львові за Жовківською рогачкою прийшло до страшної катастрофи. Автобус Політехніки, яким кермував шофер Бялий, з розгону проломив поруча на мості й упав із моста на долину та зівсім розторощився. З подорожних зігинула Софія Маньковська з Дублян, шофер тажко ранений.

На образку в долині розторощений автобус, а перед ним убита Маньковська. Побіч стоїть двох поліцаїв. У горі бетоновий міст над Полтвою.

АРЕШТОВАНІ АДВОКАТИ НА ВОЛІ

Арештованих недавно пятьох українських адвокатів в Тернополі д-рів В. Лисого, О. Олійника, І. Якимчука, Дм. Ладику, Л. Онуферка випущено на волю. Карне слідство ведуть проти них дальше з вільної стопи. Вийшов теж на волю з грималівської тюрми адв. др. Любачевський за кавцією 2.000 зол.

ПІЛСУДСЬКИЙ ЇДЕ ЗА ГРАНИЦЮ

Кажуть, що марш. Пілсудський виїзджає за границю і побуде там довший час. Говорять, що маршалок виїде на Мадейру, другі, що на Рівієру. Заграничний пашпорт вже візований в консулятах італійськім та французькім. На пашпорті марш. Пілсудського в рубриці „звання“ подано: „Вищий державний урядник“.

ЕМІҐРАЦІЯ З ПОЛЬЩІ

По останним даним статистичного бюра виеміґрувало з Польщі протягом вересня 11.550 осіб, з того виїхало до европейських країв 9.307, а на позаевропейську еміґрацію припадає 2.243. В тімсамім місяці вернуло до краю 2.790 осіб, з того 2.197 з европейської еміґрації і 593 з позаевропейських країв.

Польща шукає позички

Польська преса доносить, що незабаром має появитися декрет президента Польщі про утворення підприємства „Польскі Державні Залізниці", а вести його буде тимчасово міністр комунікації. Йому буде підлягати маєток і фонди цього окремого підприємства. Маєток буде опертий на власній залізничій гіпотеці. Підприємство буде мати право затягати короткоречинцеві і довгоречинцеві позички. Воно перейме маєток скарбу держави, уміщений у залізницях, але перейме і всі зобовязання, які є на залізничім маєтку. Підприємство одержить право видержавлення недвижимостей у рамцях означеного фінансового пляну, який що року мусить одержати згоду Ради Міністрів. Підприємство мусить всі залізничі видатки покривати з власних доходів. Ще перед оголошенням декрету буде відкрита гіпотека підприємства, де впишуть все залізниче майно. Вартість того майна усталено на 7 міліярдів золотих. У політичних і фінансових кругах пояснюють собі, що утворення такого підприємства спричинила охота затягнення більшої закордонної позички обезпеченої залізничим майном. Першим наслідком утворення цього підприємства має бути подорожіння залізн. білєтів. Як висока має бути підвишка цін білєтів, не відомо. В кождім випадку вибрали дуже невідповідний час на підвишку цін білєтів, бо саме тепер сильно розвинений автобусовий рух, який робить залізниці конкуренцію.

Дуже поплатний промисл

Польща має 1.449 горалень, які є постійно в руху і виробляють 100% спірт. Цей промисл виявляє постійний розвій у порівнанню з першими повоєнними роками. В 1929/30 випродукували польські горальні 88 мілїонів літрів 100% спірту. Цей спірт купував головно державний спіртовий монополь. Також багато спірту купували промислові заведення до виробу горілок, оцту, всяких косметиків, пороху, лічничих середників, етеру і сірків, лякерів і політур, вибухових середників, штучного шовку і т. д. Всю надвишку, яку в краю не зужито, продавали за кордон. І в р. 1929/30 вивезли около 9 мілїонів 100% спірту.

Обіжник Товариства „Просвіта"

до Хв. Виділів Філій і Читалень в краю.

Перед нами місяць грудень, місяць обходів традицийних просвітніх свят в краю, які започатковують собою освітню працю в зимовій порі по наших читальнях. В попередніх роках започатковувало цю працю свято книжки. Цього року воно не могло відбутися з незалежних від нас причин. Відсвяткованню свята Просвіти не стоїть ніщо на перешкоді. Тому Виділи філій і читалень зволять приступити до належного підготовання свята і гідно його перевести. Програму уложити відповідно до місцевих відносин і сил. Використати подібні програми з попередніх років. Внесене подання в справі прилюдної збірки до нині неполагоджене. Нам невідомо, чи і коли зізволить влада на таку збірку. Та це не має бути перешкодою в уладжуванню просвітніх свят, які повинні відбуватися в кожній закутині нашого краю, а вже обовязково по містах і містечках повинні свята прибрати величавий і торжественний характер. Для кращого переведення свят вказане порозумітися з представниками інших українських установ, вибрати святочний Комітет, обговорити і устійнити програму свята та перевести її в життя. Зібрані датки з нагоди святочних імпрез надсилати до Т-ва „Просвіта" у Львові Ринок 10. Зосібна громадянство повинно самочинно використати розіслані з чаописами чеки, виповнити їх гідним його імени датком і переслати рівнож на просвітній фонд. Треба мати і це на увазі, що влада може зізволити на переведення прилюдної збірки „Дару Просвіті". Тому до часу одержання дозволу треба подбати про ідейних і свідомих збірщиків в кожній громаді, виготовити спис збірщиків, щоби можна було використати його зараз по одержанні дозволу владі. Місяць грудень — це час виконання наших обовязків супроти Просвіти. І тут ніякі трудноці без огляду на їх зміст не повинні і не можуть здержувати нас в несенні помочі Просвіті, яка одинока зможе допомогти нам сягнути по нове краще життя. Певно, що теперішне лихоліття тяжке і безпримірне... та воно повинно і мусить нас усіх ще сильніше затіснити і створити з нас одну велику культурну родину та скріпити наші сили до дальших безупинних змагань над вихованням себе. Бо сама свідомість ще не вистарчає. Без нарікань і оправдувань зміцнюймо скоро і міцно фундамент народнього життя, Просвіту і її працю!!

Клич „Просвіта" і на „Поміч Просвіті" нехай несеться з нагоди 62-ліття з уст до уст, від хати до хати, від найбіднішого до найбагатшого.

Головний Виділ Т-ва „Просвіта" у Львові.

—о—

ПОДРУЖЖА І РОЗВІД

Факти з американських відносин. Становище Католицької Церкви. Нестійні закиди супроти Церкви.

На днях дав американський суддя розвід одному подружжу лиш тому, бо їм не смакував обід, коли його разом їли. Інший суддя дав розвід на тій основі, що чоловік нагло полисів а жінка не могла дивитися на його лисину. Бували й такі причини розводу, що чоловік не любив жінчиного пестунчика — песика так, як вона цього хотіла.

Нам в голові не може поміститися, що такі річи взагалі можливі. Але річи такі дійсно бувають, бо людство може так низько впасти лиш тоді, коли покине правдиву Католицьку віру, коли відірветься від Петрової Скали. Коли чоловік покине правдиву дорогу, свідомо зблудить, тоді мусить дальше бристи в блудах і робити похибки, які дуже часто мають просто смішні наслідки а лиш тому, щоби не признатися до того, що зблудив. В Америці дійшло вже до того, що лекше розвестися ніж одружитися. З тайни подружжа роблять собі діточу забавку і беруть шлюб не лиш у нотарів але навіть були випадки, що брали шлюб у клїтці з дикими звірями. Сумні це факти, але на жаль правдиві. Зовсім інакше виглядає та справа в людей, які належать до Католицької Церкви, бо в Ній одинокій заховалася правдива Христова наука, яка вважає подружжа святим і нерозривним. Католицька Церква не признає ніяких розводів і на розводи не погодиться ніколи. Це становище Католицької Церкви так сильне, Христовий Намісник так твердо береже основ Св. Віри, що коли розпустний англ. король Генрих VIII загрозив Св. Отцю, що відірве цілу Англію від Апостольської Столиці коли не одержить розводу зі своєю шлюбною дружиною, Св. Отець на розвід не згодився і король відірвав цілий край від Апостольської Столиці.

Нераз можна почути навіть між католиками закид, що і в Католицькій Церкві бувають розводи, бо були випадки, що подружжа розходилися і одержували право на заключення нового подружжа і додають що на це „треба мати багато грошей". Як глупий і безпідставний цей закид знаємо з того, що каже нам дійсність. Бо повторюємо: В Католицькій Церкві не може бути навіть мови про те, щоб можна було розвести раз важно заключене подружжа і на цілім світі нема таких скарбів, за які відступилаб Катол. Церковна Власть хоч на одну букву від основ Св. Віри. Але буває так, що якесь подружжа заключено неважно, бо бракували відповідні умовини. Значить воно від самого початку не було подружжа і лиш у такім випадку обі сторони можуть старатися про правне ствердження неважности того подружжа.

Такими причинами може бути примус, брак свідків, що їх вимагає право ітд. Рішення неважности подружжа по

дуже точнім дослідженню справи може видати лиш Епископський Суд, а буває і так, що справу остаточно вирішує Апостольська Столиця.

Колиж подружжа заключене важно, тоді воно в Католицькій Церкві є святою річю і є ненарушиме та нерозривне.

УВАГА НА АДРЕСУ!

На адресах нинішного числа є зазначений чорнилом Ваш довг за часоп. до І. Х. 1930. р. Просимо безумовно цей довг вирівнати, а також заплатити передплату до кінця ц. року. В противнім разі будемо приневолені стягати належитости іншою дорогою. Хто часопис побирає, а не платить, той присвоює чужу власність, а тим самим нищить свою пресу.

Почтові складанки розішлемо зі слідуючим числом.

ТУРЕЦЬКІ ВІДВІДИНИ В БОЛГАРІЇ

ПАТ доносить, що турецький міністр закордонних справ Тевфік бей виїхав з Риму до столиці Болгарії Софії. Ще підчас побуту в Італії турецький міністр заявив італійській пресі, що договори, які заключила Туреччина з Болгарією і Грецією, мають для справи мира на Балкані велике значіння.

РОЗОРУЖНІ СЛОВА І ДІЛА...

Підчас коли в Женеві відбувалися засідання конференції держав у справі роззброєнь, в італійських доках будують для грецької воєнної фльоти 4 панцирні кораблі.

ОБНИЖЕННЯ РОБІТНИЧИХ ПЛАТЕНЬ В ІТАЛІЇ

Між італійськими представниками промислу і робітництва наступило порозуміння, на основі якого платня робітників буде обнижена на 8%. Ця знижка не відноситься до земних робітників, яких платня виносить у місті 12 лір денно а на селі 8 лір. Що до приватних урядовців усталено найнизшу платню на 300 лір місячно.

БУЧА В АНҐЛ. ПАРЛЯМЕНТІ

В англійськім парляменті поставили консервативсти внесок на ухвалення заяви недовіря голові ради міністрів Мек Дональдови, але їх 65 голосами переголосували. Підчас голосування член робітничої партії Сіммондс ударив графа Вінтертона з консервативної партії текою по лиці. Незабаром Сіммондс перепросив графа і таким чином справу полагоджено.

Страшний землетрус у Японії

На днях навістив Японію страшний землетрус, якого осередок находився на острові Ізу. Землетрус наробив величезних шкід у порті Шімізу. Одночасно зі знищенням порту, землетрус завалив невподалік тунель. Шкода в порті виносить около міліона єн, а шкода, яку принесло завалення тунелю, ще не обчислена. Тунель будовано кільканацять літ і він коштував около 20 міліонів єн. По найновішим вісткам підчас землетрусу згинуло 950 осіб, а 1.350 осіб тяжко ранені, деякі з них боряться зі смертю. Із 1550 будинків остали лиш румовища. Ті всі обчислення тимчасові, бо за так короткий час не вспіли ще все повідкопувати.

В горі: Сцена з побережжа в японськім місті Нумасу. В долині: Краєвид острова Ізу, що найбільше потерпів від землетрусу.

—о—

25-літний ювилей норвежського королівства

25 падолиста цр. обходила Норвегія 25-літний ювилей володіння короля Норвегії Гаакона VII. Торжество було дуже величаве, бо нарід дійсно мав чого радуватися.

Від 1814 р. до 1905 Норвегія була в злуці зі Швецією і мала спільного короля та взаємини між обома державами були не конче добрі. Положення щораз більше заострювалося і в 1905 р. прийшло до виповідження злуки. Загально думали, що коли Норвегія відірветься від Швеції то вона ніяким чином без Швеції не вдержиться. (Тут варто замітити, що такий самий погляд мають Москалі в справі незалежности України). Але відірвання хотів сам нарід, а державну керму взяв у свої руки норвежський президент міністрів Християн Міхельсен. Всупереч всяким предвидженням взаємини між Швецією і Норвегією з майже ворожих перемінилися у приязні так, що вже сьогодні оба народи живуть по братськи.

Коли Норвегія рішила вибрати собі короля, її вибір упав на данського князя Карла, який вибір приняв і в 1906 р. його коронували як норвежського короля Гаакона VII. Він оженився з англійською княжною Мавд посвояченою у дальшій лінії із старими норвежськими королями. Норвежська королівська пара має сина престолонаслідника Оляфа, що 1929 р. оженився з шведською княжною Мертою; тепер приязні взаємини між обома народами ще більше скріпилися.

—о—

Вилічилися з комуністичної дурійки

Фінляндська протикомуністична організація т. зв. Лаппівців знайшла дуже мудрий спосіб на всіх тих, що захвалюють большевицький „рай“.

Вони беруть такого панка до самоходу і везуть до большевицького кордону, а там його прямо переганяють до „раю“. Таким чином „перекинули“ вони кількадесять фінляндських комуністів і думали що зробили їм добре. Тимчасом на днях вернуло 12 комуністів назад і зголосилися до фінляндської влади.

Вони оповідають таке про свою гостину. Як лиш вони перейшли через кордон, негайно їх арештували і посадили до тюрми. Не помогло їм і те, що вони оповідали як їх лапівці силоміць перекинули через кордон. Большевики держали їх в тюрмі і отсе на днях щойно випустили і казали їм іти на чотири вітри. Тому то вони вернули назад до Фінляндії, бо побут в „раю“ неможливий. Видно, що неможливий, бо від добра ніхто не втікає. Здалосьби таке і нашим „комуністам“, а большевицька дурійка скоро вивітрілаб їм із голови.

—о—

Нове більшовицьке знаряддя мук

Хоч на Радянщині нема заборони мати дорогоцінностн, ДПУ (черезвичайка) забирає їх у кого може, а при тім уживає диких способів. З посеред найжорстокіших способів, вживають найчатіше т. зв. „стільчика“.

Цього „знаряду“ вживають головно тоді, коли хочуть видобути з нещасного де він скрив дорогоцінности. Ось як воно йде: шпигун черезвичайки доносить своїй владі, що якийсь „непман“ укриває брилянти. Иого кличуть у ДПУ й дають йому кілька невинних питань, а на відхідному так ніби знехотя питають: — Ах, ще одно... Відай ви, громадянине, маєте якісь дорогоцінности?

Громадянин „більшовицького раю“ впевнює, що не має ніяких дорогоцінностей. Чекіст заявляє на це, що „повірив би йому радо, та для справдження треба буде задержати його кілька годин у ДПУ. Арештованого ведуть у келію, в якій нема ніякої обстанови, тільки столець на високих ногах, що стоїть по середині. В куті келії стоїть вартовик, що змінюється що дві годині. Арештований ходить спершу по келії, вкінці сідає на стільці й теперечки зачинаються страшні муки. Змучення й голод дошкулюють все більше й більше, та на долівку не вільно покластися арештованому, не вільно йому спертися на стіну. Лишається тільки столець, на якому нема ніякого опертя. Ноги не торкаються землі, звисають і пухнуть... І так минає одна, друга й третя доба. Ні хвилинки до сну й спочинку. Звичайно по третій ночі, проведеній у тільких муках „непман“ признається, вказує місце, де скрив брилянти чи золото й вертає до дому, який чекісти ограбили вже з усього що в ньому було хоч трохи вартісного. Замість, як давно, кормити вязня оселедцем і не давати води, найшли чекісти новий „спосіб“. І дуже, кажуть, вдоволені з нього.

Гори, що розпадаються

Недавна катастрофа в Ліоні, де усунулася часть гори і присипала ціле передмістя, пригадує подібні катастрофи з минулих літ. Подорожники, що часто переходять через Альпи оповідають, що такі катастрофи бувають часто в Альпах. В 1806 р. усунулася гора Сосберг, що була висока на 1563 м. Після глибоких снігів у зимі настало дощеве літо. Поклади марглю так звітріли, що майже на очах почали розсипатися. На кілька днів перед катастрофою чули пастухи в горах сильний гук і лоскіт. По полудні 2 грудня 1806 р. почала гора розсипатися на кавалки. Нараз дався чути такий страшний гук, що все заглушив, а гора розсипалася. Скали, що летіли з самого вершка гори, змели по дорозі буквально все. Ціла катастрофа тревала кілька мінут. Де раньше були ліси, там появилися озера а з них стреміли перевернені до гори корінням дерева. Жертви катастрофи були величезні. Гора знищила 2 костели 111 домів, 220 стоділ і засипала живцем 457 людей, з яких живцем добули ледви 259. На долину звалилося около 15 міліонів кубічних метрів каміння. Тепер на тім місці стоїть залізничий двірець Арт Гольдав.

Історія Альп начислює подібних катастроф аж 150. В 1881 р. обірвалася частина гори Чінгельберг і засипала село Члі. Вона похоронила живцем 115 людей, засипала 85 будинків і чотири мости. Гора впала з висоти 450 метрів. Та мабуть найстрашніше мусіло бути завалення гори в місцевости Фільмс. Гора була висока на 600 м. і щезла без сліду. Як виглядала та катастрофа не знаємо, бо ніде в хроніках про це не написано.

о. М. Ріпецький.

Св. свщмч. Йосафат

Апостол св. єдности церковної.

(Продовження).

Апостольська праця св. Йосафата увінчалася великими успіхами. Майже ціле місто Вильно з околицею вернуло до св. єдности церковної. Незєдинених осталося незелике число. Ревними заходами св. Йосафата навернулися до греко-католицької церкви два вельможі: Михайло Соколинський, полоцький воєвода і Теодор Тишкевич, новгородський воєвода. Родина Тишкевичів положила пізніше великі заслуги для церковної єдности. Завдяки стараниям св. Йосафата монастир св.Тройці у Вильні стояв на висоті найкращого розвитку. Св. Йосафат сповнив вже як архимандрит своє завдання, тому Господь покликує його на нове становище епископа та дає йому широке поле праці в занедбаній полоцькій дієцезії, щоби справив її своїми апостольськими трудами, обсіяв Божим засівом католицької науки та скропив своєю мученичою кровю.

IV. В Полоцьку був архієпископом 90-літний старець Брольницький, який був неспосібний до управи просторої полоцької дієцезії, що обнимала цілу Білу Русь Митрополит Рутський бачив упадок і занедбання полоцької епархії, тому за дозволом Апостольського Престола іменував св. Йосафата помічником полоцького архієпископа з правом наслідства. Дня 12 падолиста 1617 р. митрополит разом з другими епископами висвятив Йосафата Кунцевича на епископа. Величавий був вїзд св. Йосафата, як епископа помічника до міста Полоцька. Полочане досі ще не бачили такого торжества. Своїм мудрим, спокійним і лагідним поведенням зєднав собі св. Йосафат серця не лише греко-католиків, але і незєдинених. Богато їх вернуло до церковної єдности з вселенською Церквою.

Коли по кількох місяцях після приїзду св. Йосафата до Полоцька помер старенький архієпископ, обіймає св. Йосафат опорожнений уряд та сейчас береться до ревної праці в своїй розлогій епархії. Головну увагу звернув св. Йосафат на віднову духового життя в дієцезії. Він почав обїздити парохії і в часі сих відвидин заохочував нарід до побожности та скріпляв в дусі церковної єдности. Для піддержання духа ревности та для взаїмної поради над добром церкви, постановив св. Йосафат скликувати щорічно синоди (збори священиків) в трьох місцях в Полоцьку, Вітебську і Мстиславі. На тих синодах подавав він священикам вказівки і ради та старався виробити з них ревних душпастирів та борців за св. єдність. Щоби овочі сеї праці були тревалі, видав св. Йосафат обширний „Катихизм“ і „Правила для священиків“ та роздав сі книжочки всім священикам дієцезії.

Дуже болючо вражало св. Йосафата те, що шляхта згірдливо поводилося з духовенством та мішалася в парохіяльні і церковні справи. Св. Йосафат виступив рішучо проти надужить шляхти та приказав духовенству боронити церковних прав. Тому, що світські люди, а особливо патрони, загарбали собі богато церковних земель і церков, мусів св. Йосафат посвятити богато праці, щоби відобрати сі церковні добра.

Народови подобався новий лад, заведений св. Йосафатом по парохіях і дбалість у відправі Богослужень та в голошенню проповідей. Св. Йосафат уживав усіх способів, щоби привести незєдинених до церковної єдности. Часто розмовляв з ними про католицьку віру й Церкву, запрошував їх до себе та ласкаво приймав. Ціхували його спокій і лагідність так, що навіть загорілі незєдинені вертали до греко-католицької Церкви. За три роки великих трудів св. Йосафата майже все населення полоцької дієцезії приступило до святої унії, церковної єдности. Велика радість наповняла серце св. Йосафата, коли бачив, що майже всі незєдинені вертають під провід Намісника Христового, Папи Римського. Завдяки апостольській ревности св. Йосафата Кунцевича майже ціла полоцька дієцезія стала греко-католицькою так, що митрополит Рутський справедливо міг пізніше написати: „Сей добрий пастир застав майже цілу дієцезію, заняту незєдиненими. При Божій помочі в трьох несповна роках, завдяки ревним старанням, надлюдській відвазі і незрівнаній зручности так зєднав собі св. Йосафат серця всіх, що заледви дене-де остався слід блудної науки". Св. Йосафат відносився до незєдинених з великою любовю і нікого не притягав насильно до св. церковної єдности, про що свідчить лист св. Йосафата до королівського канцлєра Льва Сапіги, в якім читаємо: „Я не змушую нікого, ані силою не тягну до св. єдности. Коли бороню прав святої Церкви, які силою нарушують незєдинені, то роблю лише те, до чого змушує мене епископська присяга. Одначе те все ділаю спокійним і обережним способом, ідучи за примiром св. Амврозія й Івана Золотоустого, які не зважали на ніякі перепони і завзято боронили Божої правди.

Провідники незєдинених ненавиділи св. Йосафата за те, що він ревно заступався за св. церковну єдність і що йому щасливо вдавалося приєднувати незєдинених до святої унії. Вони очернювали св. Йосафата, що їх невинних переслідує, карає і знущається над ними. Численні, зложені під присягою, зізнання свідків, які св. Йосафата добре знали і заєдно з ним перебували, доказують, що несправедливі були сі закиди і очернення незєдинених, що св. Йосафат ніколи не грозив, не кривдив та не переслідував незєдинених, лише лагідними словами, напімненням і наукою старався їх привести до св. єдности церковної.

(Кінець буде).

Століття оснування Урагваю

Цього року припадає століття оснування південно-американської республики Урагваю. Відкрив цей край еспанський мореплавець Жуан Діяз де Соліс в р. 1516. Про Урагвай говорили, що там є величезні скарби і це манило всякого роду авантюристів що шукали легкого хліба. Але що ті оповідання про багацтва були видумками то гольтіпаки, які туди заїхали поселювалися і або добували золото, або використували Індіян як робучу худобу. Дуже скоро виросло над рікою Ля Плята місто Монтевідео, що належить тепер до найкращих міст латинської (Південної) Америки під оглядом парків, будівель і прибережного бульвару, що тягнеться на кілька кільометрів.

До 1814 р. правили краєм еспанські намісники. Але вже в 1810 р. почався там незалежницький рух. Провідником того руху був генерал Артіґас, якого по сьогоднішний день прославляють урагвайські поети. Підчас незалежницьких змагань і боїв, дістався Урагвай під володіння Бразилії, яка вже тоді була самостійна. Під бразилійським володінням оставав Урагвай 11 літ т. зн. до 1825. В тім році 25. серпня Народні Збори всіх стейтів оголосили торжественно незалежність Урагваю і установили тимчасовий уряд у Фльориді. Від того дня починаються бої між урагвайськими повстанцями і бразилійським військом, що тревають аж до 27. серпня 1827 р. отже два повні роки і кінчаться визволенням країни. Безпосередно по виборенню незалежности, скликано парлямент, котрий склав нову конституцію. Присяга на конституцію відбулася дуже торжественно 18. липня 1830 р. Цей день установлено як найбільшу історичну подію в історії тої невеликої американської держави. З тої пори Ураґвай дуже гарно розвивається. Правда, під культурним оглядом не робить він перегонів з великими державами. Але за те є там сякий такий порядок. Уряд рішив обходити 100-ліття Урагваю дуже торжественно Часть тих торжеств уже відбулася у липні, а решта має відбутися у грудні.

Америк. ґенерал про майбутню ґазову війну

Начальник американських хемічних військ ген. Гаррі Гільхріст у своїй промові на зборах хеміків заявив, що майбутна хемічна війна буде більш людяна ніж минула війна з її вибуховими засобами. Ціль війни — говорив він — спричинити нездібність до війни, а не вбийство. На основі статистичних даних військ Антанти й німецької армії, хемічна війна найбільше доцільна. Гази були причиною половини американських страт на франц-німецькім фронті. А вмерло лиш 2% усіх затроєних. Тепер затроєний жовнір має дванадцять разів більше виглядів на видужання, ніж жовнір ушкоджений всякою іншою зброєю. До того ще й кошти хемічної війни дуже малі. На закінчення сказав ґенерал про хемічну зброю таке: Чудова зброя! Хемічна зброя дає нам змогу найбільш по людськи унешкідливити ворога в бою, а при тім спосіб цей найбільш доцільний і... дешевий. Більшість затроєних видужує, а тимчасом кождий з них потребує опіки 4—5 здорових людей. Взагалі цей новочасний спосіб боротьби сповняє своє завдання, а не нищить. Люди стають на якийсь час нездібні до боротьби, але їм не грозить каліцтво. Терен і будинки є лиш тимчасово не до вжитку, але лишаються не знищені.

Це все погляд згаданого американського ґенерала. Та на нашу думку вже сама війна є страшним нещастям для людства. А вже правдивим нещастям у нещастю являється газова війна. Для цивільного населення вона ще страшніша ніж для війська, яке все таки більше забезпечене, а цивільне населення головно малі діти навіть годі всі забезпечити ґазовими масками так, щоб їм ґазова атака не пошкодила.

Свої своїх не пізнали

З нагоди приїзду з Берестя б. посла ППС Мастка зібралося на зал. двірці в Кракові багато народу. Між зібраними було багато журналістів, які пішли туди, щоб відтак написати з того в часописах звідомлення. Між ними було двох співробітників краківського „Іл. Курєра Цодз.", який, як відомо, є санаційним часописом. Підчас того як поліція почала кольбами крісів розганяти юрбу, обірвали і оба панове редактори з „Іл. Кур. Цодз." а саме: редактора Процнера вдарив поліцай кольбою у живіт, а другого арештували і аж на домагання редакції його звільнено. На другий день цей часопис описав цю подію і додав на кінці таке: „Нетактовне поведення поліції і її брутальність належить як найостріше напятнувати". Цей часопис відомий з цілого ряду україножерних виступів і підчас відомих подій у Сх. Галичині хвалив ті події — мовляв — добре вам так Українці!

А тепер ми запитаємо його: „А правда, пане редакторе, що як бють то таки болить"? Але здаласяб ще частійше тим панкам така наука, а тоді можеб інакше писали.

Яка буде сьогорічна зима

Заповідають, що сьогорічна зима буде відай дуже морозна. Не така на щастя, як тому два роки, однак і не така легка як минулорічна.

З чого це пізнають? Не по ріжних метеорольогічних ворожбах, бо вони дуже непевні. Тут помагають людям звірята.

Минулого року осінью надійшли прм. із Канади вісти про це, що тамошні хомяки приготовили собі зимівники тільки на кілька цм. під землею і нагромадили небагато запасів. Ці самі хомяки тому два роки перед тою гострою зимою викопали собі зимівники майже на метер під землею та приготовили великі запаси.

Цього року хомяки втекли більше як на пів метра під землю й приготовили відповідну до цього скількість запасів. Із цього можна здогадуватися, що в цьому році буде зима гостра та не надзвичайно.

Ці здогади потверджують і спостереження тутешніх ловців. Вони завважали, що лісні звірята поростають у цьому році дуже пушистою шерстю та багато густішою як торік. З цього бачимо, як мудро влаштував усе Всемогучий Бог. Людям дав розум, щоби думали й винаходили способи в обороні проти сил природи. А звірятам дав інстинкт, яким вони нераз краще пізнають, як люди розумом. Це тому, що люде горді на свій розум затрачують звязок із природою й той розум, що попридумував уже багато надзвичайного часто сходить на манівці. Бо, як усьому, так і людському розумови поклав Всевідучий Бог межі.

ВИБУХ ҐАЗІВ У КОПАЛЬНІ

ПАТ доносить, що в Лютіє у стейті Оклогама наступив в копальні вугля вибух газів. Внаслідок вибуху було засипаних 17 робітників. 13 із них добули мертвих, а 4 тяжко поранених.

ПОЖЕЖА НА КОРАБЛІ

На покладі новозбудованого корабля „Жорж Філіпар", який мав відбути першу морську подорож вибухла пожежа. По двох годинах удалося пожарній сторожі зліквідувати вогонь, який наробив великої шкоди.

ВПАВ ЗІ СХОДІВ І ВІДЗИСЬКАВ ЗІР, СЛУХ І МОВУ

Англієць Венямин Дерстон, що підчас світової війни стратив був зір, слух і мову внаслідок вибуху гранати, відзиськав їх на днях зовсім випадково. Він упав зі сходів і зломив собі руку. Коли з тяжкою бідою піднявся з землі завважав, що відзиськав зір, слух і мову. Лікарі пояснюють цей випадок в той спосіб, що осліп, онімів й оглух внаслідок сильного потрясення нервів підчас вибуху гранати, а тепер знову коли впав, було також сильне нервове потрясення, яке й спричинило відзискання зору, слуху й мови.

ПОШЕСТЬ ҐРИПИ В ЛОДЗІ

В Лодзі поширюється пошесть грипи в страшний спосіб. Число недужих доходить до 60 тисяч. Аптики видають щоденно пересічно по 1000 лікарств проти грипи.

Підземні пожежі, що тривають сотки й тисячі літ

Грецький письменник Сцілякс, що жив на 600 літ перед Христом описує підземну пожежу в однім місци побережа Малої Азії. Він зазначує що цей огонь горить там уже кілька сот літ. Огонь цей горить і по нинішний день під землею в місцевости Янарляг на західнім березі Адалійського заливу в Малій Азії.

На світі є ще кілька таких пожеж, що їх не можна загасити. У стейті Інгберг в Америці вже від 100 літ горить підземний огонь і не можна його загасити. В Кентаки в Америці горять копальні вже 57 літ, а в Пенсільвенії 46 літ. Таксамо в Румунії в місцевости Морені вже від весни 1929 р. горить копальня нафти. Даремне пробували ріжних заходів, щоб загасити пожежу. А що жерела нафтової ропи в Румунії є величезні, то пожежа ця може там тревати ще цілі десятиліття.

К. Л. 5)

З ТЕМРЯВИ НА СВІТЛО

— Це не моє знання заслугою тут. Це тому, бо те, що я голошу Боже слово, Божа наука. Правда всіх правд.

І не стямився Киприян як став горячим приклонником християнської науки.

І сказав вкінці Киприян священикові:

— Тепер уже можу приняти хрещення.

Та священик йому:

— Не спішися ще, випробуй краще свою віру.

І Киприян згоджувався з ним:

— Хай буде, як ти радиш.

А християнство в Картаґіні ширилося все більше й більше. Вже й Киприян сміливо голосив Христову науку. Перша, що він її навернув на християнство, була його рідна мати й це радувало його найбільше.

А змінився Киприян тепер зовсім. Як перше вів веселе, розгульне життя, так тепер завів життя, спокійне. Аж товариші, учасники колишніх його гулянок, чудувалися.

— Що з тобою сталося, Киприяне?— говорили йому товариші й знайомі — Ти якийсь мов не той став! Зівсім змінився.

А Киприян їм:

— Таки справді я не той став, справді змінився. В мені в душі настала велика переміна.

— Щож так вплинуло на тебе? — питають у нього.

А Киприян, коли знав, що з кимось можна щиро поговорити, можна душу відкрити йому, відповідав:

— Правда свята осяла мене. Я пізнав, пересвідчився, що я доси ходив блудними шляхами, манівцями. Аж тепер попав я на правий шлях, шлях правди.

Колиж питав у нього такий, що перед ним він не хотів звірюватися з тайн своєї душі, то відповідав:

— Сам не знаю, як воно сталося, я змінився тай тільки.

І цьому говорив він правду, бо він сам не знав, як воно могло статися, що він так зівсім змінився, зівсім іншою людиною став.

І було говорить він старенькому Кикиліянові:

— Коли я це в темряві, у глухій ночі потопав, коли мене на бурхливому морі світа кидало сюди й туди, тоді не мав я ніякої життєвої мети, був я далекий від правди, від світла, тоді не знав я, що ласка Божа дасть мені змогу спасення... Я й досі не розумію, як можлива така повна переміна, як воно сталося зі мною грішним. Як міг я так відразу відкинути від себе те, що було в мені так немов уроджене, питоме, або що довгий час зробилося наче другою моєю природою? Коли вчиться ощадности цей, хто привик до величавих пирів?! А хто пишався дорогими, пишними одягами, золотом та багряницями, коли вдоволяється він одягом убогих?! А хто змагав до лікторських палиць і державних урядів, як може він вдоволитися тишою приватного життя?!

На це старенький священик:

— Та чи справді воно так тобі без боротьби прийшло? Чи не обзивалася в тобі, не домагалася свойого набутого ця твоя друга природа, як кажеш.

Киприян задумався, а по хвилі:

— Правда твоя, вчителю! Нераз обзивалася вона тай тепер іще обзивається. Що правда, давніше це було частіше й сильніше й треба було мені зводити завзяту боротьбу з самим собою. І сьогодні приходиться нераз зводити цю боротьбу, та вона вже багато лекше. Твоя правда, вчителю, а всеж таки без Божої помочі, без ласки Божої не поборовби я моїх лихих нави-

СИЛЬНІ МОРОЗИ В АМЕРИЦІ

В Злучених Державах сильні морози. Дотепер занотовано 50 випадків смерти внаслідок зимна. Температура сильно впала в Ню Йорку, Вашингтоні й инших американських містах. В Шикагу замерзло багато осіб. В Ню Йорку було на днях 9 степенів морозу. В деяких околицях упав сніг, що здержав увесь рух.

ПОВІНЬ У СЕМИГОРОДІ

Ріка Сомеш у Семигороді виступила з берегів і залила в ночі один млин. Мельник з жінкою і 3 дітьми хотів ратуватися човном, але човен перевернувся і всі пятеро втонули. Внаслідок топлення снігу і сильних дощів залила вода околицю Балаяре. Вода наробила багато шкоди в селі Таталіна.

ТИФ У ВАРШАВІ

Варшавський магістрат оголосив статистичні дані, що відносяться до занедужань на тиф. Протягом року занотовано в Варшаві 1781 випадків тифу. На 10 тисяч мешканців занедужує пересічно 14 осіб. Найбільше занедужань на черевний тиф стверджено в густо населених дільницях Варшави.

ВБИЛИ И ОГРАБИЛИ КОНСУЛЯ

До Ташкенту в Туркестані вертав із Персії консуль Афганістану. Коли він був вже 20 км. від кордону по большевицькім боці його вбито й ограбено. Вбивника арештували.

—о—

Примари людоїдства в большевії

В останнім числі нашого часопису подали ми деякі картини з голодних літ (1921 і 1922) в большевицькім „раю“. Ці картини взяті з книги епископа Михайла Дербіня, зроблені вони з фотографічних знимок, що їх на місцях світлили члени папської комісії помочи голодуючим. З глибоким співчуттям слухав св. Отець звідомлень про цей страшний допуст і через свою комісію посилав що міг страдаючим незєдиненим.

А ось ще кілька замітніших образків із цеї страшної книги. Мучені страшним голодом люди їли людей. В це не хотілося і не хочеться вірити. А про те це правда, страшна правда і страшна ганьба XX-го століття.

На першому образку бачимо жінку, що сидить біля свого вмираючого чоловіка. Коли її відвідав член папської комісії помочи і спитав: „Чи маєте що

їсти?“ — відповіла: „Тепер ще ні, але вечером уже будемо мати.“ Про цей страшний факт оповідав член комісії

о. Вельш, додаючи, що на цю їду запросила нещасна жінка цілу свою родину.

Другий образок представляє жінку, що вже зїла долішні части тіла свого сина і мужчину, котрий зїв власну жінку. Лишилася з неї тільки голова й трохи костей.

Якийже може бути ще страшніший допуст Божий, зісланий на те, щоб люде опамяталися. А прецінь ще не опамяталися, бо ще дальше треває большевицьке божевілля.

—о—

чок. Бо ти й не знаєш, старче, як я був мов у сіти густі замотаний у безліч блудів із моїх давніших літ. Думаю, серцем відчував я, що я на манівцях, що я на блудній дорозі, та не знав, як визволитися з цих густих сітей, що обхопили мене мов муху павутиння й так піддавався моїм порокам і так зжився був із ними, неначе вони поріднилися зі мною. Тож скажи сам, чи не ласка це Божа визволила мене від них?

— Твоя правда — каже Кикиліян — твоя правда! Без ласки Божої ми мов ті блудні вівці без пастуха.

А Киприян:

— Ласка Божа була й у цьому, що післав мені тебе, вчителю на мій шлях. Без тебе я не вийшовби був переможцем із цеї боротьби з темрявою.

— У всьому ласка Божа, Боже Провидіння у всьому — відповів на це тільки Кикиліян.

Хрещення.

Вкінці прийшов час, що Киприянові сказав священик Кикиліян:

— Тепер уже можеш прийняти хрещення.

Боже, як зрадів тоді Киприян.

Постом і молитвою приготовлявся він до цього великого дня.

Хрестив його таки його вчитель священик Кикиліян.

Радий та веселий говорив Кикиліян зараз по охрещенні в домі свойого вчителя.

— Тепер я мов удруге на світ народився. Вода відродження залила зовсім із моєї душі плями попереднього мойого життя, в грішні мої груди влилося тепер веселе й чисте світло повними струями. Із небес зачерпнув я нового духа, друге народження зробило з мене нову людину. Теперечки все, що було сумниве, дістало вже певну, тверду основу, тепер відчинилося, що було зачинене, прояснилася темрява, що здавалося важким, легке стало, стало можливе, що неможливим здавалося....

На це священик Киприян:

— Від Бога все, що ми можемо вдіяти. Богом живемо ми, Богом ми сильні, Богом осягаємо й удержуємо геройського духа й Богом пізнаємо в цьому життю сліди пройдешнього. Тільки нехай страх буде сторожем невинности.

В кілька вже днів по хрещенні, прийшовши в хату Кикиліяна, каже зараз на вступі Киприян:

— А я прийшов порадитися з тобою вчителю мій у важній справі.

— Добре, — каже Кикиліян — коли почую про що тобі йде, дам тобі раду, коли тільки буде воно в моїй силі.

А Киприян:

— Жив я до недавна розгульно, а жив тому так, бо батьки оставили мені велике майно. Не я його придбав власною працею, а мої батько й мати та дід і прадід. Колись радів я цим майном, тішився, що не мушу бідувати, нужду й недостаток терпіти, що маю змогу жити вигідно в достатках. Та тепер коли я став учасником найвищого щастя, навіщо воно мені те майно, що дало привід до тілько злого, що тілько лиха заподіяло моїй душі. Я хочу те майно, що не на добро служило мені, вмістити так, щоб воно служило на добро, на користь.

Тут каже священик:

— Твоя правда! Майно так як залізо, як меч. Меч служить на добро, до оборони правди перед кривдою, та й на лихо, коли дістанеться в лихі руки. Щож ти думаєш зробити зі своїм майном?

— Хочу дати його на убогих, нехай служить їм. Хто знає, чи нема на цьому майні сліз убогих, покривджених колись моїми предками може й не свідомо. Не треба мені тепер ніякого земського майна, коли моя душа стала учасником небесного щастя, душевного майна.

Як почула ці палкі й щирі слова донечка священика, вельми зраділа й стала хвалити Киприяна за його постанову.

(Далі буде).

„Святі“ черепахи Нанкіну

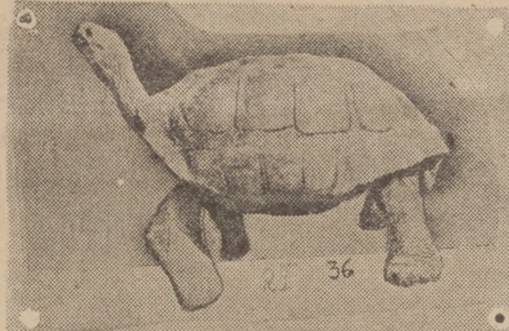
У підніжжа львиної гори під Нанкіном в Китаю стояла від непамятних часів „свята черепаха“, висічена з граніту за часів імператора Лун-Ю, а біля неї розвелося ціле стадо черепах, що виводилися тут в безліч, охоронювані „святим“ місцем.

Раз в рік, у 23 день 3-ого китайського місяця, збиралися біля „святої черепахи“ десятки тисяч китайців паломників. У всіх них були приноси: свічки, доляри і карточки, на яких побожні Китайці виписували свої задушевні бажання. Свічки й карточки йшли на костир, який розпалювали між лапами велитенської черепахи, а доляри (китайські) в кишені китайських жреців, яких снувалося в той день безліч побіля черепахи.

В заміну за доляри жреці видавали народові кольорові шнурки які потирали передтим о шию черепахи. Шнурки ці, по китайському повірю, мали чудодійну силу. Наложені на шию дітей, вони забезпечували їх нібито від недуг. Чим довше потирали шнурок о шию черепахи, тим більш сили мав він мати.

Цього року „день черепах“ затемнила неожидана катастрофа. О 3. год. пополудні, коли біля черепахи товпилися тисячі віруючих, почувся недійно сильний тріск. Голова черепахи відвалилася від кадовба і скотилася в костир.

Товпу охопив жах. Деякі кинулися тікати, деякі впали ниць. Знищення черепахи не ворожило по їх вірюванню нічого доброго. Поки жреці почали радитись, що робити між товпу пустив хтось поголоску, що всі діти, які мають шнурки „святої черепахи“ погинуть, а заподібгти смерти можна тільки тоді, коли відбити з голови черепахи кусочок камінця, розтерти і дати пити дитині в склянці води та вхопити одну з черепах,що виводилися тисячами побіч і занести до дому.

Сотки людей кинулися розбивати камяну голову черепахи і ловити живих. Швидко і з одної і з других не лишилося нічо, а бушуючи по черепашних норах товпа перекинула постумент, на якому стояло величезне тіло „святої черепахи“. Нанкін остав без свого опікуна, а китайські жреці кажуть, що це ворожить повний його упадок.

А тимчасом учені пояснюють катастрофу зовсім інакше. Голова черепахи відскочила в наслідок наглої переміни температури. Ніч була холодна, ранком розпалили біля черепахи великий огонь, граніт розігрівся і тріс.

Таких ложних вір як ця китайська віра в черепахи, є ще богато на білім світі. Тому то наша свята Церква висилає своїх місіонарів, котрі несуть між темні поганські народи світло правдивої християнської релігії. Як нічна пітьма зі своїми нічними привидами зникає перед загравою сходячого сонця, так поганська тьма зі своїми „святими“ черепахами та ідолами зникає перед світлом правдивої віри.

Населення Японії

Новий землетрус в Японії знову пригадав світові ту цікаву країну.

Населення Японії зростає щорічно на 1 міліон. Тому виринає питання, чим прокормити так густе населення краю. Японці живляться головно рижом. Японія продукує річно $7\frac{1}{2}$ міліона тон рижу, але значну частину з того збору переробляють на спеціяльний японський напиток, що зветься „саке“. Цей напій містить в собі трохи більше алькоголю ніж наше пиво, а менше ніж горівка. Отже ту частину рижу, що її зуживають на напиток, мусять заступити рижом спровадженим із закордону. Якщо населення Японії буде рости в дотеперішнім темпі, то незабаром може їй грозити голод. Безробітних дуже багато. Щоби хоч у части зарадити безробіттю, уряд старається як найбільші маси

УКРАЇНСЬКЕ ПАЛОМНИЦТВО

Спогади і гадки паломника з подорожі до Люрду в липні 1930 р.

6. Люрд (Lourdes).

(Продовження).

Із просторої плятформи горішньої церкви прегарний вид на величезну площу перед базилікою. Се площа, яка при процесіях вміщує добру сотку тисяч богомольців. По її середині пречудна марморова статуя Пречистої Діви. Ріка, радше рамя її реґульоване, площа перед Базилікою і перед печерою виложена цементом. Всюди густа зелень дерев. Також і вгорі скали „Масабієль“, де давніше чорніла нага мохами поросла скала, нині привітний, доріжками перенизаний лісок-парк.

При головній вулиці що веде з міста „Рі де ґрот“, по тім і сім боці мосту розмістилася сила крамів і маґазинів зі всяким добром. Як цілий Божий рік, а найбільше літом, рух тут не вгаває. Готелів повно. Та видно, що ще за мало, коли ставляють нові.

Рух до Люрду росте з року на рік. В 1929 році відвідало Люрд яких пятьсот тисяч народа в тому числі 16.000 тяжко недужих. Бо не лише ця чудодійна печера, яка стає осередком і вершком культу Божої Матери, нагороджує подорожних за довгу і нераз мозольну дорогу із найдальших закутин світа. Ця, Пречистою вибрана місцевість сама собою принадна. Положений у підніжжа неботичних гір, при одинокому проходимому перевалі і найстаршому шляхові в дикі, Альпам рівні Піренеї, має Люрд незвичайно мальовничу околицю.

Одноднева прогулька до світової слави купелевого місця „Бярріц“ над Атлянтійським океаном, одно, або дводнева прогулька автокарами у саму глиб Піренеїв, це великі природні принади Люрду. Або й сталяктитові печери в Бетарум, теж чудо краси. Треба кілька годин часу, щоби з провідником доброю ходою перейти одну з головних артерій. Туди дня 13. липня їздили автокарами й наші паломники. Через що ледви не спізнилися на заповіджену на 5 годину процесію. Але наспіли в пору.

Хто її бачив живими очима тоді ту процесію, що маєстатично пересувалася по тій кольосальній площі перед Базилікою, при участи кількох епископів — між ними й нашого Владики, — соток священиків в їх числі і наших, та непереглядної товпи людей, з прапорами, хоругвами, горіючими свічками, при безнастанному співі пісень в Її честь, при невмовкаючому гомоні всіх дзвонів, з сотками візків з нещасними каліками, — сему ця картина не тільки не затреться ніколи в памяті, але як жива остане перед очима в останню тяжку годину...

Довга вереница візків, а на візках безодня людського горя і нещастя, майже самі невилічимі. Всі вони напевно вичерпали які могли засоби людського знання, сипали гроші, не жалували труду ні майна — все надаремне; сказано їм страшне слово: „невилічимі“.

Тоді вони пригадали собі на Наймилостивішу і приїхали до Люрду. І Божа Мати милосердиться над їх бездонним горем. Нема одного року, в якому в Люрді не булоб чудесних уздоровлень. Їх історія і число ідуть нині в тисячі. Окрема комісія, до якої належать також лікарі-некатолики, перевірює їх правдивість не меньше докладно, як свого часу фарисеї перевірювали уздоровлення Христом сліпородженого. І вони некатолики або й нехристіяни потверджують ці для розуму людського недоступні діла!

І якаж сила сцілює ті всі недуги?

„Приступили к Нему народи мнози імуще з собою хромия, сліпия, німия, бідния і ини многи і привергоша їх к ногама Ісусовима і ісціли їх...“

Не інакше, як тепер в Люрді.

Так чому лиш деякі доступають тієї Ласки сцілення, а не всі?

Бо чудо не звичайний лік. Ці надприродні знамена діються перш за все на доказ правди, щоби у нікого що до правди не було сумнівів і є доказом Божої всемогучости.

Віра і молитва, це умови чуда. Та як нинішньому світові до сих умов далеко.

випхати на еміграцію головно до полудн. Америки, бо північна не пускає. Та заморська еміграція вимагає великих грошевих засобів. Щодо еміграції в Манджурію і Монголію, то на неї нема великої надії тому, що там вже є 300 тисяч японських емігрантів, а крім того туди емігрують великими масами Китайці, бо майже по $1\frac{1}{2}$ міл. річно. Отже Китайці заллють всю Манджурію і Монголію так, що для Японців не буде вже місця. Причина еміграції Китайців із свого краю на чужину це не брак місця в Китаю, лише сильні виливи Жовтої ріки, яка щорічно нищить всі поля на обох своїх берегах. Китайцям ще й тому лекше емігрувати до Монголії і Манджурії, бо їх не ділить море так, як Японців. Крім того Китаєць не дуже вибагливий, він може жити тістом замішеним на голій воді навіть без соли. Він може обійтися майже зовсім без одежі а житло всяке добре, щоб лиш був дах над головою. Отже як робітник, під оглядом низької платні Китаєць майже безконкуренційний. Японський робітник вже більш культурний, має зовсім инші життєві вимоги й тому майже в десятеро дорожчий від китайського. Опріч того китайський робітник страшенно витревалий і може працювати в усяких умовинах і багато скорше працює ніж японський.

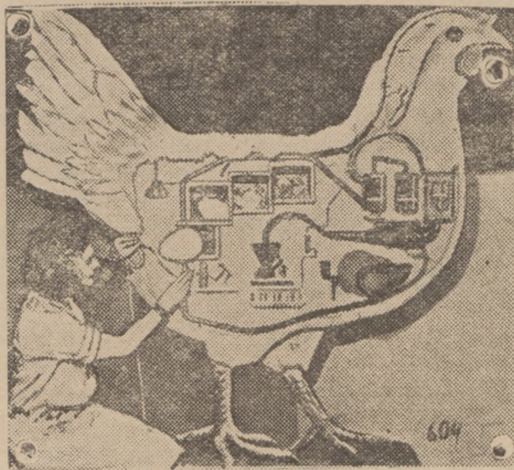
В Японії призадумуються ще й над тим, чи не спрямуватиб своєї еміграції в Сибір. Та тут виринають такі трудноші. По перше треба одержати дозвіл на іміграцію від большевиків, а друге і що найважніше робітник, що виемігрувавби до большевиків, для краю страчений, бо обовязково впаде в сіти комуністичної пропаганди. Одинокий вихід з того трудного положення, це широка розбудова японського промислу і поширення варстату праці для населення у своїм власнім краю.

Над цим останнім виходом тепер дуже поважно в Японії призадумуються.

—о—

Звідки береться жовток

Др. Кун і др. Вінтерсельн відкрили на днях в інституті для хемічних і фізичних дослідів у Гайдельберґу, що жовток, який дотепер знаходили лиш в курячих яйцях, знаходиться у великій кількости в ростин. Ба що більше, на підставі нових дослідів є правдоподібність, що жовток у яйцях витворюється з ростинної поживи, якою кормлять птахів. Обом хемикам вдалося не лиш викрити істнування жовтка в ростинах, але навіть добути з них велику кількість жовтка. Бо з 1 кґ. мучки, яку зроблено зі специяльного ґатунку трав, добули вони стільки жовтка, скільки міститься його в 5 сотках курячих яєць. Докладні хемічні досліди виявили, що жовток добутий з ростин є тотожний з жовтком із яєць. Жовток міститься у великій кількости в кропиві а крім того майже в усіх жовтих цвітах. Жовта краска цвітів мае буги доказом, що вони мають той сам хемічний склад, що жовток у яйцях. З того виходилоб, що жовток не звірячий продукт, лише ростинний.

На образку бачимо модель курки, з якого пізнати, які зміни відбуваються в нутрі курки, коли вона їсть, травить, як витворюються яйця та як вона їх зносить.

ВИБУХ ВУЛЬКАНУ НА ДЖАВІ

Одночасно з землетрусом у Японії наступив вибух вулькану Мерарі на острові Джава. Пливуть величезні потоки ляви. Стовп попелу й диму підноситься на кілька сот метрів над вульканом. Час від часу дається чути підземний гуркіт і потрясення острова.

Одначе більше за ті всі уздоровлення тіла, які за Божою Волею спричинює Люрдівська вода, діються чуда в міліонах сердець і душ, котрі в Люрді осінює Ласка Божа.

Хто бачив ті сотки нещасливих між нещасливими, опущених світом і лікарями, як вони в тихому спокою й щасливому захопленні шепчуть молитви, складають як можуть на пів завмерлі пальці і руки, звертають в покорі вгору заступлені пітьмою зори і вичікують... вичікують терпеливо місяцями а то й цілими роками ласки, сей певно не буде сумніватися, що як не тіла то певно їх душі найшли тут те благодатне сціленя, якого в світі даремно шукати.

В найновішому часі в серпні 1930. року найшли в Люрді від чудо-дійної води чудесне уздоровлення із невилічимої недуги туберкульози кости дві італійські жінки: Анна Рейна з Льлоді і Марія Пенацці з Кремони. Обі живі, обі здорові.

В цьому році студент медицини на парижськім університеті Муніє, за дисертацію про надприродне ділання Люрдівської води отримав доктоський степень!.

А ті, котрих ласка видужання ще не обняла, вертають з Люрду повні вдяки за скріплення їх віри чудом на інших недужих, повні віри і любови до свого Сотворителя і Спасителя та Його Пречистої Матери.

Вечером того дня (13. VII.) була Базиліка, від струнких веж згори до долу ціла ілюмінована, — утонула в морі електричних лямпок. І чудотворна печера і статуя Пречистої на площі перед Базилікою, все палало огнистими ріжноколіровими звіздочками під цею найчуднішою лазурною і безлічними міліярдами небесних світил засіяною копулою, яку власною Волею і Силою звів тут перед віками Небесний Отець.

Того вечера блимали також яркі світила ілюмінаційні над Люрдом у „форті" на високій скелі, а над фортом розтріскувались синяво-зеленкуваті ракети. Вуличками міста переходили братські короводи зі смолоскипами й музиками, радше сурмами.

Цеж завтра 14. липня, французька національна врочистість. Та в її звеличанню бере участь і католицька Церква у Франції. Бо Католицька Церква не обстоює ніякого імперіялізму, ні угнітання націй чи рас, ані певної виключної форми правління. Вона всесвітня. Кожда форма правління їй добра, котра спирається на основах Божої правди, та шануе лад і свободу совісти. Лише — люди... люди...

„Не зрять Бога над собою,
Не знають, що діють"... (Шевч.)

Того тежь дня приготовилась „паломнича братія" до святого Причастія, а Преосв. Владика оповістив, що завтра 14. липня, відслужить о годині 9 в чудотворній печері св. Службу Божу, а о годині 3 зполудня також в печері Молебен до Пречистої Діви Марії.

Це був знак великої уваги для нашого паломництва з боку управи Базиліки, що при такому припадково надзвичайному здвизі всіляких паломництв із далеких закутин світа, найшли час на наші аж два Богослуження у святій печері.

Взагалі, якщо чемність належить до знамен культури, то Французи народ культурний. Наше паломництво зїхало майже навкруги цілу Францію, затримувалося в чимало місцевостях, а всюди стрічала нас та сама чемність і услужність. Чемні й Німці. Лише німецька чемність як і ціла їх поведінка, поважна й сувора. Французька—весела й лагідна. Як і ціла вдача сих двох народів. До війни — кажуть, — можна було німецькою мовою Францію переїхати. В Парижі у всіх готелях, ресторанах, маґазинах, всюди мож було по німецьки розмовитися. Остання війна, а з нею роздута до божевілля ненависть знівечили ці культурні взаємини. Говорено нам, що і в цему напрямі, відносини останніми часами кращають. Дійсно запримітили ми в Парижі тут і там по більшим маґазинам вивішені таблички з написами: „Hier spricht man deutsch". Щойно в послідних двох роках такі таблички стали появлятися. До того часу було ризиковне зрадитися, як що де говорено по німецьки.

(Дальше буде).

—о—

З культурного життя наших робітників у Німеччині

В Берліні, Дельменгорсті і Гемелінґені в Німеччині живе доволі велике число українських заточенців - робітників. Декотрі з них живуть вже по 20 — 30 літ. Діти цих заточенців розуміють ще по українськи, але говорити по українськи знає лиш дуже мале число. Впр. о. парох др. Вергун, котрий від весни 1928 р. заїжджає в ті околиці, звернув на це увагу і став робити старання, щоб заложити укр. школу. Через недостачу матеріяльних средств, аж цього року удалося йому замір перевести в діло.

У всіх трьох місцях зголосилося до 80 діточок, а в Дельменгорсті і кілька старших. В Дельменгорсті і в Бремені вже наука давно розпочалася, а в Гемелінґені, аж по рішенню „шкільної депутації", наука щойно розпочалась. О. др. Вергун закупив зі своїх средств 80 букварів і 3 атляси, а науку став вести п. Д. Сливич емер. урядник нім. Lloyd'a. Коли Екс. Митрополит Шептицький про це довідався, велів посилати на оплачення учительської сили 100 марок місячно, за що отсею дорогою ми батьки і матери діточок складаємо Їх ВПреосвященству нашу синівську і сердечну подяку.

Завдяки тому міг о. др. Вергун вислати з Берліна студента техніки пана М. Гоція, котрий навчає дітей. Залюбки опікується він церковним хором, що вже в неділю на Богослуженню в Бремені можна було почути. Радість бере, коли бачиться, як діти горнуться до вивчення рідної мови. Робота з ними доволі важка, бо вони знають тільки німецьку мову. Найрадше вчаться рідних співанок і колядок.

Зі школою звязані великі видатки: Оплата двох учительських сил коштує місячно 200 марок, паливо, світло і роблення порядку треба також оплачувати. Рівнож зошити, чорнило і пера треба для діточок купувати, бо батьки або зовсім не роблять, або через велике безробіття роблять два три дни тижнево і заробляють стільки, що з бідою можуть прожити з ріднею. Все це покриває кромі Їх Ексц. Митрополита і щирий отець парох др. Вергун, за що і Йому хай Господь заплатить сторицею.

Громадяни Заточенці.

—о—

Під розвагу і зрозуміння

Село Луг Надвірняньского повіту, без освіти проживає, хоч вже дві читальні має. Читальню Серця Христового заложено в нас 16/IX. 1928 р. заходом о. Степана Семчука. При читальні заложено касу ощадности й асекурацію худоби. Однак в життя не далося ввести її через людей злої волі. Вони зачали викликувати „хамовий" клич: „чому він— а не я, і чому ті, а не я". Вони заложили в 1929 р., другу читальню в котрій зачали провадити радикалізацію і партійництво, що ні вчім непригоже для наших громадян. Час нам Лужане лишитися байдужности, а маючи христіянську установу, згуртуватися в ній і разом набиратися свідомости. Ідім всі за наукою Всч. о. наноніка А. Добрянського а село наше відживе релігійно-національним життям та зміниться на краще. З Богом до праці, на славу Божу й України, для добра нашого народу.

Д. С. Лужанин, чл. УКО.

770 ЛІКАРІВ У ЛЮРДІ

Від квітня ц. р. у лікарськім бюрі звідомлень в Люрді було 770 лікарів з цілого світа. Між ними був також славний дослідник і фізіольоґ др. Ал. Керрель з Інституту Рокефеллєра в Ню-Йорку Др. Керрес що особисто підписав ствердження уздоровлення дівчини Маргарити Адам, котра цього року була в Люрді з бельгійським поломництвом і після молитви в печері виздоровіла з дуже тяжкої недуги сухіт.

В КИТАЙСЬКІМ КІТЛІ

АТЕ повідомляє, що ватаги комуністів заняли китайське місто Чанда невподалік м. Ганкав. Майже тисячу мешканців вирізали в пень. Уряд вислав військо. Переговори між Чанг-Кай-Шеком і володарем Манджурії Чанг-Сі-Ляном закінчені. Чанг-Сі-Лян одержав необмежені повновласти для виконання влади в Манджурії.

НАЙСТАРШИЙ ФРАНЦУСЬКИЙ ЖОВНІР

В м. Оксер у Франції поставлено на днях памятник найстаршому французькому жовнірови Карлови Сіріґе. В 1870 р. у французько-німецькій війні боровся він на фронті і вийшов із війська як сотник. В 1915 р. зголосився він знову до війська як рядовик і перебув цілу війну на фронті. Ні разу не брав він відпустки. Світову війну скінчив як четар. Коли вернув до родинного місточка Оксер, вибрали його посадником. Вмер у 1921 р.

БУРІ І ЗЛИВИ В ЕСПАНІЇ

Біля Сеговії в Еспанії шаліла онойді страшна буря а відтак наступила страшна злива. Внаслідок зливи усунулася земля на залізничий шлях і перервала всяку комунікацію. На цю перешкоду наїхав тяговий поїзд і вискочив із шин. Машиніст убитий, а помічник ранений. Комунікація від двох днів перервана.

БУНТ НА РАДЯНСЬКІМ КРУЖЛЯКУ

На радянськім кружляку „Войков" у Кронштаді вибух бунт моряків. Бунт був наслідком злих харчів і злого трактування з боку команди. Два воєнні кораблі вивели „Войкова" на повне море там усіх провідників бунту виарештували і їх розстріляють.

НЕ БУДЕ ГІРНИЧОГО СТРАЙКУ

Союз англійських гірників (копальняних робітників) заповів був на початок грудня страйк з причини зменшення заробітної платні. Тепер доносять з Лондону, що вуглева рада рішила не зменшувати платень і тому то союз гірників відкликав був тимчасом заповіджений страйк. Але на днях знову прийшло до непорозуміння у Шкотії між роботодавцями й шахлярами, які застрайкували на 24 години. Тепер — як доносять — вже працюють.

ПРИЯЗНІ ВЗАЄМИНИ ТУРЕЧЧИНИ Й ІТАЛІЇ

До Риму приїхав на днях турецький міністр закордонних справ Тевфік Руґді Бей, якого привитав на зал. двірці італійський міністр закордонних справ Ґранді. Король приняв турецького міністра на авдієнції. Опісля Руґді Бей відвідав італійського міністра закордонних справ Ґрандія. Ці турецькі відвідини в Римі мають причинитися до закріплення приязних відносин між цими двома державами.

ЗАВОРУШЕННЯ В ПЕРУ

АТЕ доносить, що в Перу в місті Ліма вибухли розрухи. На вулицях міста йдуть бої. У вуличних боях беруть участь відділи артилерії і скорострілів. Положення уряду дуже важке. На днях мали розстріляти багато осіб, яких обвинувачували в змові проти уряду.

ЩЕ ОДИН „ЦУД"

„Львовскі Курєр Поранни" приносить в ч. 354 новинку під заг. „Цуд над урном єще нє скончони". В ній подає він, що в висліді обчислювання голосів у варшавськім воєвідстві зі сенатських виборів будуть ще деякі зміни, внаслідок чого листа ч. 1. одержить четвертий мандат. Це означелоб, що 1 мандат стратить або Центролів або Ендеки.

ПОЖЕЖА В НАДВІРНЯНЩИНІ

В селі Селиська-Бретгайм хтось підпалив господарські будинки начальника громади Гийка. Згорів дім, стайня і стодола враз із живим і мертвим інвентарем, згоріло також усе збіжжа. Шкоди є на 58 тисяч золотих.

ЗЕМЛЕТРУС У ПЕРСІЇ

Столицю Персії Тегеран навістив на днях землетрус. Нарід повтікав з міста і сидить під голим небом. Телефонічні й телеграфічні получення перервані так, що не надійшли ще подрібні вісти про розміри катастрофи. Більша часть міста знищена.

ПОГИБЛИ ПРИСИПАНІ ЗЕМЛЕЮ

В Струсові пов. Теребовля копала 13-літна дівчина глину. Нараз обірвалася ціла стіна і її живцем присипала. Добули вже неживу.

В Слобідці пов. Бережани присипала земля дві жінки, що брали пісок. Одна з них погибла, а другу добули зі зломаною правою ногою.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В ПОТУТОРАХ

На зал. стації Потутори мішаний поїзд так неосторожно маневрував, що зударився з особовим. 5 осіб є легко покалічених. Службовий вагон поїзду сильно ушкоджений. Завинив тут машиніст, що не вважав на сигнали. Поїзд, у якім наступила катастрофа їхав з Бережан до Підгаєць.

САМ ОТВОРИВ СОБІ РАМПУ І ЗГИНУВ

Дня 27 ц. м. в четвер невподалік залізничої стації Каменобрід між Львовом і Городком Ягайлонським поїзд переїхав Гринька Сепаряка, 60 літнього селянина з Завадова в Яворівщині. На шляху найшли роздавлене тіло Сепаряка та 8 коней й розторощений віз.

Як виявилося Сепаряк сам отворив собі зачинену залізничу рампу. Коли переїздив шлях поперек, надїхав поїзд і в цій хвилині прийшло до катастрофи.

КАТАСТРОФА В ПОЛЬСЬКІЙ КОПАЛЬНІ

На копальні вугля „Казімєж" біля Мончок завалилася на днях углева стіна і придавила 4 робітників. Один із них Юзеф Козера погиб на місці, інших трьох важко ранених відвезено в тяжкім стані до шпиталя.

ЗЕМЛЕТРУС В АЛЬБАНІЇ І В ЧІЛЄ

АТЕ доносить: На днях навістив Альбанію землетрус. В м. Гуменіці завалилося 29 домів,а 119 є сильно ушкоджених.

Зі Сант Яго де Чілє повідомляють, що там був також землетрус, внаслідок якого завалилося багато домів. Підчас землетрусу вибухла пожежа. Людських жертв не було.

ЛІКАР ЛЕТУН

Американський лікар із Стейту Небраска др. Брювстер це перший лікар, що їздить до хорих літаком. Перший лет відбув він у 1919 р. 23 травня, коли то він перелетів протягом 45 минут дорогу 112 км., щоби перевести операцію робітникови, з яким трафився нещасний випадок підчас праці. Тепер має цей лікар вже 3 літаки, якими кермують лікарі і часто облітають цілу околицю. Коли хто має в хаті недужого і хоче закликати лікаря, вивішує на крівлі хати білий прапор тоді лікар-летун спрямо- землю і відвідує недужого.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЄНДАР

7. XII. (24). Неді я Св. велмч. Катерини і мч. Меркурія.

Гл. 1. Євг. 4. Попразн. Воведен. Пр. Діви Марії. Веч. вел. Блажен. муж. Гди возвах стхр. вскр. 3. попразн. 3 і Свят. 4. Сл. Свят. Катерини Ін. догм. 1 гл. Стхвні вскр. Сл. Свят. Ін. празн. Отпуст великий.

Повеч. нале. Іпак гласа Сл. Ін. конд. празн. Полуношн нед як звичайно.

Утреня вел Бог Гдь троп. вскр. 2 р. Сл. Свят. Ін. празн Сідалні вскр. і проче воскр. до канона Канон вскр. Богород. празн, і Свят. кат. рядов. По 3 конд. ікос празн Сл. сідал. Свят. ін. празн. По 6 п. конд ікос вскр. По 8 п. Чеснійшую. По 9 п. Свят Гдь Бог наш світил. вскр. Сл. Свят. Ін. празн На хвалите стхр. вскр 4. і празн 4 Сл. стхра еванг. Ін Преблагословенна. Славословіє вел. троп Воскрес із гроба Отпуст великий.

На часах троп. вскр. Сл. на 1 і 6 празн. на 3 і 9 Свят. конд. на 1 і 6 празн. на 3 і 9 вскр.

Служба Божа. Антиф нед. троп вскр. і празн. Сл. конд. вскр. Ін. празн Прокім Апост. Алл. Єванг. і Причаст, нед За Достойн. Празн

8. XII. (25) Понеділок. Свщмч. Климентія*) Папи і Петра Александ. 9. XII. (26) Второк Преп. Алипія. 10. XII. (27) Середа Велмч. Якова і Препод. Паладія. 11. XII. (28) Четвер Преподмч. Стефана і муч. Іринарха 12. XII. (29) Пятниця Св. мч. Парамона і Філумена і Преп. Акакія. 13. XII. (30) Субота Св. Апост. Андрея (Полиєлей).

***) Св. Климентій, Папа Римський** був родом з Риму і походив з цісарської родину. В часі коли до Риму прийшли св. апостоли Петро і Павло проповідувати Христову віру, Климентій був їх вірним слухачем і нерозлучним товаришом. Охрещений опісля став сам помагати апостолам в проповіданню Слова Божого. За ті труди св. Петро бажав настановити його своїм наслідником. Але з волі Божої заняв Климентій папський престіл щойно як з четвертий з черги. Ставши Головою Церкви, ревно трудився над ширенням християнства. Це звернуло увагу поганської римської влади. На приказ цісаря Траяна післали св. Климентія далеко на заслання на Херсон ген, на південну Україну над Чорним Морем. Там з іншими каторжниками працював св. Отець Климентій в копальнях. Але й на засланню ширить св. Климентій Христову науку між нещасними каторжниками. Бог дав йому власть творити чуда, котрі впливали на поширення Христової між каторжниками. За це постигла св. Климентія мученича смерть. Його скинули в море з високого скелистого берега. Було це в 102. р. по Рождестві Христовім. Але Бог не дозволив, щоб тіло св Климентія стало жиром для морських риб. Чудесним способом, близше невідомим, воно знайшлося в мармуровім гробі на суші, на три морські милі від моря. Щойно в IX ст. прийшли туди св. словянські апостоли Кирил і Методій і перенесли мощі св. Климентія до Риму. Там вони спочивають до нині в церкві збудований в його честь.

Ширіть „Правду"

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЄНДАР

8. XII. 1868 р. Заснування тов. «Просвіта» у Львові. По скасуванні панщини й заведенні конституції в Австрії почав наш нарід нове життя. Та вже в 1848 р. були наші передові люди свідомі цього, що найбільшим нашим лихом це неграмотність. Не скрізь по селах були школи тай у цих школах тільки дуже небагато дітей училося. По 1848 засновувано шкіл, правда, щораз більше, та треба було комусь дбати й про освіту старших і тих, що покінчили сільську школу. Частенько буває так, що поки в школі, вміє читати й писати, та вийде зі школи й книжки до рук не візьме й так забуде те, що в школі навчився. З ріжних причин цього сумного стану, була й та, що не було добрих і цікавих книжок для народу. Заснована в 1848 р. «Матиця руська» видала кілька книжечок тай на цьому стала. Тоді то молоді люди з деякими старшими нашими провідниками задумали заснувати товариство, яке займалосяб ширенням грамотности й освіти в нашім народі. Уложили статут товариства, яке назвали «Просвіта» й подали до влади повідомлення про заснування товариства. По затвердженню статутів австрійською владою, скликано на 8 грудня 1868 р. основуючі збори товариства. Першим головою товариства вибрано молодого ґімназійного професора Наталя Вахнянина. Від цього часу працює «Просвіта» вже 62 роки над поширенням грамотности й освіти в нашому народі. Багато вона вже зробила доброго, та ще багато, дуже багато є до зроблення. Ще велике жниво збирає в нашім народі темнота. А з цього користають всякі сили й баламутять наш нарід, м. і. ріжні червоні «спасителі», бо відомо що в мутній воді найлекше рибу ловити». Неграмотного та неосвідченого легко здурити і збаламутити обіцянками «червоного раю». Зате майже неможливо це в народі освіченім.

12. XII. 1900. Помер письменник Олександер Кониський. Це один із визначніших українських письменників і провідників культурного нашого руху. Родом з Великої України, він належав до цих закордонних Українців, що ввійшли в тісний звязок із Галичиною. Як письменник виступив він уперше в «Основі», що виходила в Петербурзі в 1861/2 року, (До її співробітників належав і Тарас Шевченко). Та перша його діяльність припадає на рр. 1870 до 1890. Писав поезії, оповідання та повісти. Найважніша його праця це просторий (дві великі книги) життєпис Тараса Шевченка. Коли в початках 60 рр. взялися освічені Українці закладати недільні школи, що в них учили українською мовою. К. написав для цих шкіл рахункову книжку п. н. «Арихметика або щотники». В 1863 р. Кониського арештували за українство й вивезли в Московщину до Тули. Коли Кониський вернув зі заслання, став адвокатом. Він належить також до основників Науков. Тов. ім. Шевченка у Львові.

14. XII. 1918. Війська «Директорії» при помочі Січових Стрільців зайняли Київ. По поваленні гетьмана «Директорія» себто провідники, що викликали повстання проти гетьмана, виступила проти більшовиків. В першу чергу рушили походом на Київ, який зайняли при помочі Січових Стрільців (відділ зложений з полонених у Росії Галицьких Українців). Та не довго вдержалися війська Директорії в Київі. В початках 1919. зайняли більшовики Київ у друге.

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЕНДАР

7. XI.	схід сонця 7·9,	захід 3·23
8. XII.	„ „ 7·10.	„ 3.23
9. XII.	„ „ 7·11.	„ 3·23
10. XII.	„ „ 7·12.	„ 3·23
11. XII.	„ „ 7·13.	„ 3·22
12. XII.	„ „ 7·14.	„ 3·22
13. XII.	„ „ 7·15.	„ 3·22

Дня 12. XII. о год. 7·6 веч. остання чверть. В грудні пересічна довгота дня 8 год. 8 м.

БІРЖА

ГРОШІ: Ам. доляр 8·92, ґданський ґульден 1·73, фунт стерлінґ 43·33, фр. франк. 35 гр., кч. 26 гр., австр. шілінґ 1·25, італ. ліра 46 гр., нім. марка 2·12. зол.

ЗБІЖЖА: (Ціна за 100 кг. льоко стація надання). Пшениця двірська 25·75—26·25, пшениця сел. 23·50—24·00, жито дв. 18·00 — 18·25, жито сел. 17.50—17·75, ячмінь дв. 18·50—19·00, ячмінь на мливо 15·75 — 16·25, овес гал. 17·50—18·00, кукурудза ромун. 22·75 — 23·75, бараболя промисл. 4·00—4·50, фасоля біла (з мішком) 33·00 — 37·00, фасоля краса 30·00 — 31·00, горох ½ вікторія 24·50—26·26, горох пільний 18·00—20·00 бобик 21·00—22·00, вика чорна 20·00—22·00, вика сіра 16·00 — 17·00, гречка 25·00—26·00, лен 47·00 — 48·00, любинь синий 48·00—49·00, ріпак озимий 42·25—43·25, житний грис 9·00—9·50, пшеничний грис 11·50—12·00, гречана каша пол. 43·00—45·00, льняні макухи 28·00—29·00 синий мак 80·00—90·00, черв. конюшина 180·00—200·00, прасов. сіно 7·00 - 8·00, прас. солома 4·50—5·00

За минулий тиждень положення на збіжевім ринку мало змінилося. Ціни дещо підскочили на всякого роду каші. Для порівнання подаємо табельку цін у 3 містах Польщі 4 родів збіжжа.

	Пшениця,	Жито,	Ячмінь,	Овес
Варшава	28·—	19·25	20·—	23·—
Познань	26·—	18·25	21·50	19·25
Львів	25·75	20·—	18·25	20·—

ОЛІЙ: (Ціна льоко Вильно при вагоновій доставі без бочки). Льняний за 1 кг. 1·80 зол., соняшниковий за 1 кг. 1·70 зол.

НАБІЛ: „Маслосоюз“ платив кооперативам дня 2 грудня ц р. за масло пріма ескпортове солене 4·70 зол. масло пріма бльокове несолене 4·70 зол., літра молока 0·34 сотиків, літра сметани 1·70 зол., копа яєць 12·00 зол.

Від половини жовтня почалася звишка цін на масло. Одначе збільшення ціни масла поступає не дуже швидко, а то з огляду на велику подачу цього товару на ринку і через одночасне зменшення вивозу за кордон.

ХМІЛЬ: (Ціна за 50 кґ. льоко фільварок). Гірший ґатунок платиться по 8—9 зол. за ґатунок пріма для броварів платять 17 — 20 зол. Положення оживлене головно на експорт. Найбільший попит на гірші ґатунки. Ліпший хміль не має попиту, бо броварі мають минулорічні запаси і тому дуже мало купують.

КОНОПЛІ; (Ціна установлена львівською Торг.-промисл, Палатою дня 30.VI за 100 кг. льоко ваґон Львів). Прядиво: I сорт чесане 23—25 зол., II с. 17-20, сире I с. 16—18, II с. 13—15. конопляне лкочча: I с. 14—16, II с. 8—13 зол.

СУШЕНІ ГРИБИ: 1 кг. 20—22 зол.

ХУДОБА: За 1 кґ. живої ваги вола плачено 1·00—1·20 зол.; бугая 1·15—1·25, корови 0·90—1·25, теляти 0.75—1·30

Подаж в краю змаліла через сльоту і злий стан доріг.

Експортують за кордон головно до Відня і Праги, а бекони до Англії і Франції (експортовий битий товар), але в малих транспортах.

ШКІРИ: За велику кінську шкіру платиться 25.50 зол, за малу 12·50 зол. а кг. худобячої шкіри легкої і тяжкої 1·85, зол. теляча шкіра в різні 3·70—зол. на селі 2·60 зол.

Положення на ринку шкір від довшого часу не змінене. Весь час страшний застій. Всі надії, які покладано на осінню пору, нездійснилися. До цього причинилися низькі ціни на земні плоди, бо консументи не могли продати своїх продуктів і тимсамим не мали грошей на купно взуття. Цікаве явище можна тепер запримітити в гарбарськім промислі, а саме: ціна готових шкіряних виробів у порівнанню з минулорічними цінами значно низша, а ціни сирівців по трохи йдуть у гору. Це треба в той спосіб пояснити, що сирівці можна продати за кордоном, а готові вироби мають збут лиш в краю.

ПІРЯ: (за 1 кг. льоко Варшава) Дерте і чищене: гусяче і сіре бите 8—10 зол., підскуби 10—12, гусяче біле I сорт 25 зол., II сорт 20 зол., залежно від скількости пуху. Качаче сіре 4—5 зол., біле 7, пух сірий битий 25 зол., живий 30 зол. Піря сире не дерте і нечищене на вивіз біле і сіре 3 зол., для внутрішного вжитку 6 зол. - Вивозять найбільше до Чехословаччини. На разі можна вивозити лиш чищене. Внедовзі буде відкрита фабрика до чищення піря і тоді буде на піря рух.

Що року буває в листопаді найбільший рух на ринку піря. Але сьогорічний листопад був місяцем застою. Вивіз піря до Німеччини і Франції дуже змалів, так що в краю можна було одержати вищі ціни ніж за кордоном. На обниження цін піря за кордоном мав великий вплив радянський „демпінг“.

—o—

Надіслані книжки

Богдан Лепкий. Під ялинку. Різдвяна збірка. Львів 1930. Видання Т-ва „Просвіта“ ч. 766, 8°, стор. 111.

Політичний словар

Індаґація (лат. слово) слідство, допит.

Індаґувати, допитувати.

In extenso (лат. слово) в цілости, основно, докладно, вповні. Приміром читаємо: звідомлення прочитано in extenso, то воно значить: прочитано ціле звідомлення без пропусків.

Інфант, князь королівського походження в Еспанії.

In flagranti (лат. слово) значить: на горячому (вчинку) себто, коли прим. приловили на крадіжі, чи загалом когось на якомусь незаконному вчинку, або як у нас кажуть „зловили за руку“, так що приловлений не може викрутитися.

Інґеренція (лат. слово) вмішування (в якусь справу). Прим. уряд вмішується в справу якогось товариства, коли йому закидують, що товариство не придержується статута й законів.

In gremio (лат. слово) цілим збором, вповні. Прим. пишуть: Виділ товариства заявився in gremio, або ґреміяльно, це значить, що заявилися всі, хто належить до виділу.

Ініціятива (лат.сл.) почин. Пр. на весіллі хтось порадив зробити збірку на католицьку пресу, чи на „Рідну Школу“ то кажемо: він дав ініціятиву до збірки — та краще сказати по нашому: він дав почин до збірки.

Інкоґніто (лат. слово) непізнано, в укриттю. Якась визначна людина пр. цісар, князь, міністер і т.п. кудись виїздить і не хоче, щоб знали хто він, то їде під прибраним іменем, а часто й переібраний та не хоче, щоб його на місці приїзду витали. Тоді аж по його відїзді пишуть: князь, чи цісар чи хто там був в місті інкоґніто.

З друкарні Щасного Беднарського в аренді „Графічного Промислу“ у Львові, Ринок 9. — Телеф. 76-14.
Відповідальний редактор Антін Лотоцький.
Видає Інститут Неп. Зач. П. Д